

ÚVODNÍ SLOVO

Cesta domů v roce 2007 ušla zase další kousek cesty. Strohá řeč výroční zprávy nedokáže postihnout všechny zajímavé a důležité kroky, které jsme udělali. Nemůžeme vyprávět o barvitosti a pestrosti našich životů, kráse a složitosti vztahů, síle setkávání i křehkosti loučení. Předkládáme Vám tedy jen krátké ohlédnutí za uplynulým rokem s tím, že jsme po těch cestách domů putovali rádi.

Ke konci roku měla Cesta domů téměř třicet zaměstnanců, kteří poskytovali několik druhů služeb. Všichni spolupracovali a spolupracují na tom, aby lidé, jejichž čas je krátký, mohli žít svůj život co nejlépe a aby jejich blízcí péči o ně doma dobře zvládli a necítili se osamělí.

Jako každý rok, i nyní nemohu než děkovat. Děkuji Radě sdružení za rozváznuté vedení Cesty domů. Děkuji zaměstnancům Cesty domů za jejich perfektní práci, trpělivost a radost, kterou umějí krásně rozdávat. Děkuji rodinám pacientů za statečnost a něžnou péči. Všem spolupracovníkům Cesty domů děkuji za moudrost a podporu, nadacím a dárčům pak za finanční dary, bez nichž bychom nemohli svoji práci v tomto roce konat.

Těším se na další rok
Martina Špinková

Hospicové občanské sdružení Cesta domů založilo a provozuje v Praze Domácí hospic Cesta domů, který nabízí pomoc rodinám, jež se rozhodly pečovat o své umírající blízké doma. Cesta domů usiluje také o strukturální společenské a legislativní změny, které by umožnily rozšíření kvalitní péče o umírající v celé České republice. Hospicové občanské sdružení Cesta domů vzniklo v roce 2001. Jeho členy jsou odborníci v oblasti paliativní medicíny, reprezentanti dalších profesí a významné osoby veřejného života usilující o rozšíření a zkvalitnění péče o umírající v České republice. Ke konci roku 2007 mělo sdružení 76 členů. Posláním Hospicového občanského sdružení Cesta domů je podpora paliativní péče o umírající.

Cesta domů je členem evropských asociací EAPC a IAHPC a členem české asociace APHPP.

SÍDLO A KONTAKTY

Hospicové občanské sdružení Cesta domů

Bubenská 3, 170 00 Praha 7
Tel.: 283 850 949
Fax: 220 876 638
cestadomu@cestadomu.cz
www.cestadomu.cz
IČ: 265 28 843

Bankovní spojení:

Číslo účtu: 116936353/0300
ČSOB Praha 7, Kamenická 26
Sbírkový účet: 196750216/0300
Osvědčení o konání veřejné sbírky:
MHMP/266950/2005

Webové stránky

provozované Cestou domů:

www.cestadomu.cz – prezentace sdružení
www.umirani.cz – informační, diskusní a poradenský portál
www.nezavirejteoci.cz – kampaň na podporu paliativní péče
www.worldday.cz – příležitostný portál pro Světový den hospiců

ORGÁNY SDRUŽENÍ

Rada sdružení:

V červnu 2007 byla na Valné hromadě zvolena nová rada sdružení v tomto složení:

PhDr. Petr Goldmann
předseda sdružení
MUDr. Štěpán Špinka, PhD.
místopředseda sdružení
Prof. RNDr. Milan Kodíček, CSc.
místopředseda sdružení
Mgr. Václava Bratinková
místopředsedkyně sdružení
RNDr. Josef Basík
Mgr. Tomáš Holub, ThD.
Ing. Richard Kaucký
Ing. Karel Sedláček
JUDr. Rostislav Silný
členové rady sdružení.

Revizní komise sdružení:

RNDr. Jiří Černý – *předseda*
Ing. Martin Bělohradský, CSc.
Doc. Filip Karfík, PhD.

Členové těchto orgánů sdružení nepobírají za tuto práci žádnou odměnu, pracují dobrovolně.

Křesadlo – ocenění dobrovolníci roku

Poradenské místo Cesty domů

ZAMĚSTNANCI V ROCE 2007

Vedení:

Akad. mal. Martina Špinková, *ředitelka*
Alžběta Mišoňová, *vedoucí hospice*
Ing. Jindřiška Prokopová, *vedoucí sociálních služeb, šéfredaktorka webu*
MUDr. Marie Goldmannová, *primárka*
DiS. Anna Krutská, *vrchní sestra*
DiS. Tomáš Matocha, *finanční manažer*
Mgr. Štěpánka Ryšavá, *vedoucí knihovny*

Počet zaměstnanců ke 31. 12. 2007: 28
Průměrný přepočtený stav 18,5 úvazků

SPOLUPRÁCE

Instituce

Ministerstvo zdravotnictví ČR
Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
Hlavní město Praha
Městská část Praha 2
Městská část Praha 7
Městská část Praha 11
Ministerstvo kultury ČR
Národní knihovna ČR
Městská knihovna v Praze

Nadace

Nadace Open Society Fund Praha
Nadace rozvoje občanské společnosti
Výbor dobré vůle – Nadace Olgy Havlové
Nadace Adra
Fórum dárců – DMS
Nadace Liga proti rakovině
Nadace Dagmar a Václava Havlových
Vize 97
Společnost Siemens s.r.o.
Diplomatic Ladies Association

Firmy a společnosti

ABC MAGNET s.r.o., Agentura Sarah, Arcibiskupství pražské, AUDIT SERVIS, spol. s r.o., AUTO STYL a.s., AVEKO Servomotory, s.r.o., Belmont Group s.r.o., ComAp spol. s r.o., DMA Praha s.r.o., Farnost sv. Antonína, GlobCon s.r.o., Hestia, o.s., HVT interiry kuchyně s.r.o., JUDr. Martin Kor-

bař, J2 Chomutov s.r.o., Kanzelsberger, a.s., K.I.K. s.r.o., KP Troja, s.r.o., KSK Consulting a.s., Maříž – autorská originální keramika, s.r.o., MEDESA s.r.o., MEYRA ČR s.r.o., MILCOM a.s., MORAVIATEX pletárna s.r.o., Občan, o.s., ONYX CZ, s.r.o., PP – servis, Pro-situation s.r.o., Radio Proglas, Schola od Nejsv. Salvátora, SMJ s.r.o., SOFIM s.r.o., Software602, Stavební geologie – Geotechnika, TNS AISA s.r.o., T.T.V. s.r.o., TEST, spol. s r.o., The Prague Concert Co., s.r.o., Tiskárna Flora s.r.o., TV Noe, Účetnictví bytových družstev, s.r.o., UGS PLM Solutions s.r.o., UNIPAP Praha s.r.o., VIZUS.CZ s.r.o.

Nakladatelství a knihkupectví

Nakladatelství Grada Publishing
Nakladatelství Galén
Knihkupectví Kosmas
Karmelitánské nakladatelství
Nakladatelství Vyšehrad
Nakladatelství DharmaGaia
Knihkupectví Portál

ČINNOST CESTY DOMŮ V ROCE 2007

Domácí hospic

Snahou pracovníků Domácího hospice Cesta domů je, aby těžce nemocný člověk, který se blíží ke smrti, mohl na konci života žít důstojně, bez zbytečné bolesti a strádání a zároveň mezi svými blízkými, pokud možno v domácím prostředí. Tuto docela obyčejnou myšlenku již několik let uskutečňuje v praxi multidisciplinární tým domácího hospice. Domácí hospic Cesta domů poskytuje služby terminálně nemocným všech věkových kategorií na území města Prahy.

Domácí hospic poskytl v roce 2007 intenzivní paliativní péči 24 hodin denně 7 dní v týdnu 98 pacientům, odbornou konzultační službu doma pak 22 pacientům. Do domácí paliativní specializované péče v tomto roce byli vzhledem k dalšímu zkvalitnění služeb a rozšíření nabídky pomůcek přijímáni pacienti i s poměrně komplikovanými dia-

gnózami a složitými symptomy, i přesto se zvýšil počet těch, kteří až do konce zůstali doma. Díky specializovaným poradenským návštěvám se zlepšilo cílené přijímání indikovaných pacientů pro specializovanou péči.

Půjčovna

Půjčovna specializovaných pomůcek je nedílnou součástí domácího hospice a díky široké nabídce umožňuje poskytovat kvalitní péči i v domácím prostředí, a tak rodině ulehčuje práci. Půjčuje domů např. elektrická polohovací lůžka, různé typy invalidních vozíků, aktivní a pasivní antidekubitní matrace, koncentrátoři kyslíku, pulsní oxymetry, lineární dávkovače léků, odsávačku, nafukovací vanu, elektrický zvedák do vany, toaletní židle, chodítka, specializované antidekubitní pomůcky a další drobné pomůcky. K dispozici je také přenosné EKG a infuzní pumpy.

Půjčovna má v evidenci přes 200 ks pomůcek. V roce 2007 bylo realizováno celkem 206 zápůjček jednotlivých pomůcek.

Od poloviny roku, v souladu se zákonem 108/2006 Sb., o sociálních službách, je půjčovna součástí registrovaných sociálních služeb a pomůcky jsou proto klientům a pacientům, o které pečují Domácí hospic Cesta domů, půjčovány zdarma.

Odborná poradna

Poradna Cesty domů poskytuje komplexní odborné osobní, telefonické a internetové poradenství umírajícím, pečujícím o terminálně nemocné, pozůstalým a dalším zájemcům. Pracovníci poradny jim pomáhají zorientovat se v nové situaci, vybrat odpovídající službu nebo zařízení a předat potřebné kontakty, poradí se základními ošetrovatelskými postupy v péči o těžce nemocného pacienta. Vysvětlují principy služby domácího hospice a zprostředkují první kontakt pro zahájení péče hospice. Vykonávají též jednorázovou poradenskou návštěvu tehdy, pokud taková návštěva v dané situaci rodině pomůže.

Poradna osobní a telefonická nabízí okamžitou podporu a pomoc při péči

Zdravotní bratr a dobrovolnice u pacientky

Výrobky Klubu Podvečer

o těžce nemocného člena rodiny. V poradně pracovalo 6 konzultantek, uskutecnily 1810 kontaktů, kterým věnovaly přes 1 300 hodin.

Poradna internetová poskytuje lékařské, sociální a psychologické poradenství pro pacienty, pozůstalé, rodinné pečovatele a další zájemce včetně lékařů a dalších zdravotně-sociálních pracovníků po celé ČR. V internetové poradně pracovalo 7 odborníků, zodpověděli 620 dotazů, téměř dvakrát více než v roce 2006. Poradna byla v roce 2007 nejnavštěvovanější stránkou webového portálu www.umirani.cz. Poradenské stránky byly celkově v roce 2007 zobrazeny 190 954krát.

Věříme, že jsme poradenskými službami přispěli k lepší informovanosti občanů ČR o možnostech péče o umírající a pozůstalé i k jejich lepšímu zvládnutí konkrétní péče. V mnoha případech totiž poradenský pracovník pomůže zásadně zlepšit kvalitu péče tím, že rodinu v krizi vyslechne, zklidní, podpoří v tom, co koná dobře, a dodá potřebné informace a kontakty. Podle vzrůstající návštěvnosti stránek poradny a podle zpětných vazeb od klientů sledujeme, že využití poradenských služeb roste každým měsícem. Využívají je i lidé v malých městech a na vesnicích, kde je lůžkový hospic daleko, terénní hospic neexistuje a dobré informace odborníků není snadné získat. Rodina tak může zvládnout i velmi náročnou situaci v přirozeném prostředí klienta.

Informační a poradenský portál umirani.cz

Portál umožňuje získat potřebné informace, navázat kontakt a zprostředkovat poradenskou pomoc v problematice související s koncem života, umíráním, smrtí, s péčí o nevyléčitelně nemocné, umírající a pozůstalé. Při naší práci se opakovaně setkáváme s neinformovaností a osamělostí jak nemocných, tak pečujících a pozůstalých. Pokusili jsme se tyto zkušenosti vyhodnotit a nabídnout odborné i laické veřejnosti možnost získat a vyměňovat si potřebné informace.

Portál má za úkol usnadnit občanům vyhledávání specifických informací z oblasti paliativní péče pomocí internetu. Informace jsou fundované a přehledně utříděné. Součástí portálu je také internetová poradna a diskuse. Třetím rokem rozesíláme pravidelný měsíční internetový Zpravodaj na více než 600 adres. Návštěvnost portálu neustále roste.

Portál zajišťovaly 3 redaktorky, rozeslaly 12 čísel zpravodaje, přidaly stovky příspěvků. Průměrná denní návštěvnost činila na konci roku 700 jedinečných návštěv.

Odlehčovací služby

Odlehčovací služby Cesty domů jsou úzce provázány jak se službami odborného sociálního poradenství, tak se službami zdravotními.

Při poskytování odlehčovacích služeb se musela Cesta domů vyrovnávat s mnoha drobnými úskalími, která souvisela s podmínkami realizace služby dle nového zákona 108/2006 Sb., o sociálních službách. Hospicové služby jsou specifické, hledali jsme tedy optimální cesty nejen v konkrétních způsobech poskytování služby, ale snažili jsme se pracovat i na věcech konceptních, a kde bylo třeba, přispěli jsme konstruktivními připomínkami k zákonu. Dle potřebnosti a přání klientů a rodin jsme poskytli odlehčovací služby nejen pacientům, ale i rodinným příslušníkům.

Klub Podvečer

Klub Podvečer navazuje přímo na služby domácího hospice a nabízí čas a prostor pro pozůstalé, kteří se vyrovnávají se ztrátou blízkého člověka. Program klubu odráží potřebu poskytovat komplexní paliativní péči o klienty a snaží se pružně na tyto potřeby reagovat. Pozůstalí se mohou setkat s lidmi s obdobnými problémy ve svépomocné skupině, při besedách se zajímavými osobnostmi.

Jako vydařený nápad se ukázaly ergoterapeutické dílny, „přástky“. Výrobky, které pozůstalí vytvořili, se s úspěchem prodávaly v obchůdku Cesty domů. Na těchto setkáních se měli pozůstalí možnost setkat také s dobrovolníky a zaměstnanci Cesty domů, se kterými byli

při péči o své blízké v častém kontaktu. Mohli tak dát s odstupem času zaměstnancům dobrou zpětnou vazbu o předchozí péči. Tuto možnost setkání pozůstali i zaměstnanci velmi uvítali a ocenili. V průběhu roku jsme uspořádali také dvě společenská vzpomínková setkání pozůstalých z minulých let se zaměstnanci Cesty domů.

Knihovna

Knihovna Cesty domů je jedinou specializovanou veřejnou paliativní knihovnou v ČR. Disponuje jedinečným knižním fondem zaměřeným na péči o umírající a další související problematiku, který mimo jiné obsahuje mnohé zahraniční odborné publikace, v České republice jinak nedostupné. Knihovna pomáhá odborné i široké veřejnosti a studentům různých oborů orientovat se v paliativní problematice, formou anotací poskytuje přehled o jednotlivých knihách. Knihovna nabízí i využívá meziknihovní výpůjční služby MVS, a tak slouží čtenářům z celé republiky. V roce 2007 se jednalo o 59 knih v rámci služby MVS.

Po třech letech od založení měla knihovna téměř 1900 titulů a 610 registrovaných čtenářů. V roce 2007 realizovala přes 2000 absenčních výpůjček a její internetový on-line katalog navštívilo 82 900 návštěvníků. Průměrný počet jednotlivých zobrazení v on-line katalogu byl 1 500 denně. Knihovna disponuje studovenským místem vybaveným čtenářským notebookem a připojením k internetu.

Knihovna pořádala vzdělávací akce a úspěšnou celostátní výtvarnou soutěž pro děti – Malujeme babičku a dědečka.

Knihovna navázala spolupráci se Souborným katalogem České republiky, do něhož přispívá záznamy svých monografií a seriálů.

Knihovna spolupracovala s Městskou knihovnou Praha, která Cestě domů poskytuje pravidelně výpůjčky velkých výměnných knižních souborů. V roce 2007 to bylo 150 knih.

Ediční činnost

Vydali jsme další důležité informační materiály, které vycházejí z našich i za-

hraničních zkušeností, ale také z konkrétních potřeb klientů, pozůstalých a těch, kteří jim poskytují péči. Materiály používají také některé další hospicové iniciativy v České republice. Publikace jsou velkým pomocníkem v medializaci paliativní péče v ČR.

Kromě menších tisků a nových vydání rozebraných letáků vydala Cesta domů následující publikace:

Poslední chvíle. Leták o zacházení se zemřelým, s jeho tělem, rady pro chvíle po smrti blízkého člověka, kdy často nevíme, co a jak můžeme a máme udělat. **Můžeme Vám poradit?** Původní leták byl změněn, výrazně rozšířen a aktualizován dle nových zákonů, obsahuje nově i informace o závěti a dědictví. Je to průvodce četnými úředními a legislativními úskalími pro pozůstalé. **Na cestách 2008.** Nástěnný kalendář pro příznivce a širokou veřejnost, fotografie s malými zamyšleními.

Edukační činnost

Zaměstnanci Cesty domů přednesli přes 50 odborných i osvětových přednášek na seminářích, konferencích a školeních na středních i vysokých školách a dalších institucích.

V Cestě domů v roce 2007 proběhly různé zajímavé přednášky a besedy, tentokrát orientované na zaměstnance a dobrovolníky, nikoli na širokou veřejnost.

Kampaň Nezavírejte oči!

Zásadní zlepšení péče o umírající nikde na světě nebylo a není záležitostí úzké skupiny odborníků. Vyžaduje podporu a pochopení celé veřejnosti. Čím více lidem nebude jedno, jak umírají, tím dříve se podaří současnou smutnou situaci napravit. V rámci kampaně pořádá Cesta domů různé akce na podporu paliativní péče. V říjnu 2007 proběhly oslavy Světového dne hospiců, během něhož Cesta domů uspořádala ve spolupráci s Magistrátem hlavního města Prahy a s Městskou knihovnou v Praze pod záštitou primátora MUDr. Pavla Béma benefiční koncert kapely Hradištan, který se setkal s velkým ohlasem a udělal radost. V průběhu koncertu byli vyhlášeni a odměněni vítězové dětské soutěže „Malujeme dědečka a babičku“. Děti se svými rodiči přijely z celé republiky. Porota neměla lehkou práci, kvalitních obrázků v soutěži bylo přes 300. Na Den hospiců jezdila Prahou historická tramvaj, v níž bylo možno nejen se zdarma svézt, ale i získat informace o paliativní péči a popovídat si s pracovníky Cesty domů. Cesta domů oslovo-

vala veřejnost také prostřednictvím desítek článků v novinách a časopisech a v rozhlasových a televizních pořadech.

Součástí kampaně je veřejná sbírka, jejíž hrubý výnos byl v tomto roce 1.668 000 Kč. Z výnosu sbírky je hrazen provoz domácího hospice.

PROJEKTY

Výše popsané činnosti jsou realizovány mimo jiné díky těmto projektům:

Domácí hospic Cesta domů (zdravotní část péče),

Regionální odborné poradenství (osobní poradna, půjčovna, klub a knihovna),

Nadregionální odborné poradenství (internetová poradna a portál),

Odlehčovací služby,

Globální grant (zaměřen na zlepšení řízení organizace),

Equal (zaměřen na šíření legislativní zakotvení mobilní specializované paliativní péče).

DOBROVOLNÍCI

Práce dobrovolníků je pro všechny činnosti Cesty domů nesmírně důležitá. Dobrovolníci pomáhají v rodinách klientů nebo při doprovázení pozůstalých, dále v klubu Podvečer, při organizaci kulturních, vzdělávacích a benefičních akcí, s administrativou či s redakčními pracemi, transportují pomůcky do rodin klientů a vykonávají další užitečné práce. Dobrovolníci se pravidelně účastní supervizí, kde pod odborným vedením reflektují svoji činnost.

Počet spolupracujících dobrovolníků v roce 2007 opět vzrostl. Během roku bylo certifikováno 14 dobrovolníků 4. cyklu a začal 5. cyklus školení dobrovolníků, do něhož se přihlásilo třicet zájemců o dobrovolnictví. Každý den v roce 2007 pracoval v průměru více než jeden dobrovolník, podíleli se na 259 akcích a věnovali ze svého času bezmála 2000 hodin.

V únoru 2007 převzali manželé Eva a Otto Adamcovi, rodiče tří dětí, z rukou primátora Pavla Béma ocenění Křesadlo – dobrovolník roku. Velmi si vážíme toho, že toto uznání prestižnosti dobrovolnické práce již druhý rok za sebou putovalo k dobrovolníkovi Cesty domů. Chápeme to jako vyjádření úcty k práci všech našich dobrovolníků.

2007

Únor

• Křesadlo – předání ceny Dobrovolník roku

Březen

• Měsíc knihy a internetu – proběhla dětská soutěž Malujeme dědečka a babičku

Duben

• Vzpomínkový večer pro pozůstalé z minulých let

Červen

• Zahájení výstavy fotografií Š. Špinky o Cestě domů v prostorách čekárny a ordinace praktických lékařů MUDr. Seiferta a MUDr. Youngové

• Certifikace dobrovolníků 4. cyklu

• Valná hromada a volba nové Rady sdružení

• Paliativní kongres v Budapešti

Říjen

• Den hospiců – koncert Hradištanu, vyhlášení vítězů dětské soutěže a jízda historickou tramvají

Listopad

• Setkání pozůstalých

• Benefiční koncert sboru Cantoria Praha v Břevnovském klášteře

Prosinec

• Benefiční koncert darovaný Scholou od Nejsv. Salvátora

HOSPODAŘENÍ V ROCE 2007

VÝNOSY	
Prodej služeb	83 000 Kč
Prodané zboží	220 000 Kč
Bankovní úroky	75 000 Kč
Dary	3 957 000 Kč
Dotace	6 235 000 Kč
Ostatní výnosy	2 088 000 Kč
Celkem	10 587 000 Kč

NÁKLADY	
Materiál	1 170 000 Kč
Energie	32 000 Kč
Opravy a údržba	63 000 Kč
Cestovné	83 000 Kč
Ostatní služby	1 848 000 Kč
Mzdové náklady	7 299 000 Kč
Ostatní náklady	111 000 Kč
Celkem	10 606 000 Kč

Podrobná závěrka roku 2007 a výrok auditora (bez výhrad) jsou k dispozici na www.cestadomu.cz, případně jsou přílohou výroční zprávy. Audit roku 2007 i projektové audity zpracovával Auditservis, Ing. Květoslava Vyletalová.

Děkujeme za uplynulý rok, děkujeme všem, kteří jsou s námi na cestě.

Vydalo Hospicové občanské sdružení Cesta domů v roce 2008.

Foto: archiv Cesty domů – Design: Designiq (www.designiq.cz) – Tisk: Tiskárna Flóra (www.tiskarnaflora.cz) – © Cesta domů 2008